



בית משפט השלום בראשון לציון
כב' השופט רפי ארניה

ת"א 15-10-30960 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

התובע:

אלמוני
ע"י ב"כ עו"ד זאב גיא

נגד

הנתבעת:

הפניקס חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אמנון פיראן

פסק דין (גירסה מותרת לפירסום)

1 בפניי תביעה על סך של 500,179 ₪ לתשלום תגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה.

2 **העובדות שאינן שנויות במחלוקת**

3 1. התובע, יליד 1968, אדריכל במקצועו, עובד מזה שנים רבות כאדריכל בחברה שבבעלותו
4 (להלן: "החברה") בה עובדת אף אשתו, אדריכלית במקצועה. התובע הינו שכיר של
5 החברה, ובעל השליטה בה.

6 2. ביום 24.1.2005 רכש התובע מאת הנתבעת פוליסות ביטוח חיים הכוללות בין היתר, כיסוי
7 ביטוחי בגין אובדן כושר עבודה מלא וחלקי וכן שחרור מתשלום פרמיות.

8 פוליסות הביטוח כוללות נספחים שונים שנרכשו על-ידי התובע, ובכלל זה נספחים 1,1712,
9 1714 ו-1725 הרלבנטיים לענייננו. בנספחים אלה מופיעות הגדרות שונות למונח אובדן
10 כושר עבודה מוחלט וחלקי, ועל כך אעמוד בהמשך פסק הדין.

11 3. ביום 29.4.2012, אובחן התובע כסובל ממחלת לוקמיה מילואידית כרונית (CML).

12 בחודש מאי 2012 החל התובע לקבל טיפול ב- Tasgina - (טסגינה), אך ביום 4.11.2014
13 ובשל תופעות לוואי רבות, הוחלף הטיפול ל- sprycel (ספרייסל). ואולם, ללא הועיל.
14 התובע המשיך לסבול מתופעות לוואי ואף נוספו להן תופעות לוואי חדשות. התובע קיבל
15 טיפול תרופתי להקלת כאביו ובהמשך החל להשתמש בקנאביס רפואי.

16 עם הזמן, הגעתו של התובע למשרד הלכה והתמעטה ונפגע כושר עבודתו. המוסד לביטוח
17 לאומי קבע לתובע נכות צמיתה בשיעור של 100%.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 התובע פנה לנתבעת בתביעה לקבלת תגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה וזו אישרה
2 ושילמה לו תגמולי ביטוח כדלקמן:
- 3 א. מיום 15.8.2012 ועד ליום 31.10.2012 אישרה לתובע תגמולים בגין אובדן כושר עבודה מלא
4 ושחרור מפרמיה.
- 5 ב. החל מיום 1.11.2012 ועד ליום 31.3.2013 אישרה לתובע תגמולים בגין אובדן כושר עבודה
6 חלקי ושחרור מתשלום פרמיות בשיעור של 50%.
- 7 הנתבעת דחתה את תביעת התובע לקבלת תגמולי ביטוח לתקופות נוספות לאחר ה-
8 31.3.2013, זאת משום שלטענתה מבדיקות שביצעה עלה כי התובע המשיך לעבוד בעיסוקו
9 כאדריכל בהיקף משרה מלאה וללא מגבלה כלשהי (מכתב הדחייה צורף כנספח א' לכתב
10 התביעה המתוקן).
- 11 מכאן התביעה שבפניי אשר הפלוגתא העובדתית העומדת בה להכרעה הינה אחת ויחידה
12 והיא - האם מצבו של התובע בתקופה שלאחר 31.3.2013 עונה על הגדרות פוליסות הביטוח
13 בעניין אובדן כושר עבודה?

14

15

פוליסות הביטוח

- 16 5. כאמור, פוליסות הביטוח כוללות את נספחים 1712, 1714 ו-1725 שבהם מופיעות הגדרות
17 שונות למונח "אובדן כושר עבודה מוחלט" ו"אובדן כושר עבודה שאינו מלא".
- 18 סעיף 2.1 בנספחים 1712 ו-1714 מגדיר את המונח "אובדן כושר עבודה מוחלט" בזו
19 הלשון:

20

"מבוטח ייחשב כמי שאיבד באופן מוחלט את כושר עבודתו אם הוא
21 מקיים במצטבר את התנאים הבאים:

22

א. נשלל ממנו בשיעור של לפחות 75% הכושר לעסוק באופן זמני או
23 קבוע בעיסוק ו/או במקצוע בהם עסק לפני קרות מקרה הביטוח, עקב
24 מחלה או תאונה.

25

ב. המבוטח אינו עובד או עוסק בפועל בעבודה כלשהי ואינו מקבל
26 במישרין או בעקיפין שכר או תגמול או הכנסה בגין עבודתו, למעט
27 הכנסה, שמקורה בעבודה שבוצעה לפני קרות מקרה הביטוח, ובתנאי
28 שהוכחה ככזו לשביעות רצון המבטחת על ידי המבוטח.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 15-10-30960 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 לא הייתה למבוטח תעסוקה ביום קרות מקרה הביטוח תחול לגביו
2 הגדרת אבדן כושר עבודה מוחלט לעיל, רק אם עקב מחלה או תאונה
3 הוא מרותק לבית".
- 4 סעיף 2.2 בנספחים אלה (1712 ו - 1714) מגדיר את המונח "אובדן כושר שאינו מלא"
5 כדלקמן:
- 6 "מבוטח ייחשב כמי שנמצא באובדן כושר עבודה שאינו מלא אם הוא
7 מקיים במצטבר את התנאים הבאים:
- 8 א. המבוטח היה באובדן מוחלט של כושר עבודה לתקופה העולה
9 על 30 יום מתום תקופת ההמתנה.
- 10 ב. נשלל ממנו באופן חלקי כמפורט להלן, הכושר לעסוק באופן
11 זמני או קבוע בעיסוק ו/או במקצוע בהם עסק לפני קרות מקרה
12 הביטוח, עקב מחלה או תאונה.
- 13 ג. אינו מסוגל לעבוד לפחות 50% משעות העבודה אותן עבד לפני
14 קרות מקרה הביטוח.
- 15 ד. כתוצאה מההפחתה האמורה בשעות עבודתו נגרם לו אבדן
16 הכנסה בשיעור של 50% לפחות מהכנסתו מעבודתו ועיסוקו
17 לפני קרות מקרה הביטוח, למעט הכנסה שמקורה מעבודה
18 שבוצעה לפני קרות מקרה הביטוח, ובתנאי שהוכחה ככזו
19 לשביעות רצון המבטחת על ידי המבוטח.
- 20 ה. המבוטח נמצא בהליך שיקומי רפואי או תעסוקתי אלא אם
21 נבצר ממנו מבחינה רפואית להימצא בתהליך זה".
- 22 בסעיף 2.1 לנספח 1725 מגדיר את המונח "אובדן כושר עבודה חלקי":
- 23 "מבוטח ייחשב כמי שנמצא באובדן כושר עבודה חלקי אם הוא מקיים
24 במצטבר את התנאים הבאים:
- 25 א. נשלל ממנו באופן חלקי בשיעור העולה על 25% ואינו מגיע ל-
26 75%, הכושר לעסוק אופן זמני או קבוע בעיסוק ו/או במקצוע
27 בהם עסק לפני קרות מקרה הביטוח, עקב מחלה או תאונה.
- 28 ב. אינו מסוגל לעבוד לפחות 25% משעות העבודה אותן עבד לפני
29 קרות התאונה.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 כתוצאה מההפחתה האמורה בשעות עבודתו נגרם לו אובדן
2 הכנסה בשיעור של 25% מהכנסתו מעבודתו ועיסוקו לפני קרות
3 מקרה הביטוח, למעט הכנסה שמקורה מעבודה שבוצעה לפני
4 קרות מקרה הביטוח, ובתנאי שהוכחה ככזו לשביעות רצון
5 המבטח על ידי המבוטח.

6 ד. המבוטח נמצא בהליך שיקומי רפואי או תעסוקתי אלא אם
7 נבצר ממנו מבחינה רפואית להימצא בתהליך כזה"

8

9

חוות דעת מומחים

10 כאמור בפתיח, המחלוקת העיקרית בין הצדדים היא בנוגע להשפעת מצבו הרפואי של התובע
11 והתרופות שהוא נוטל על כושר עבודתו. בעניין זה הובאו בפניי חוות דעת מומחים, כדלקמן:

12

חוות דעת מטעם התביעה

13 6. התובע טוען לאובדן כושר עבודה בשיעור של 70% לתקופה שמחודש אפריל 2013 ועד
14 לחודש דצמבר 2015 וכן לאובדן כושר עבודה מוחלט מחודש ינואר 2016 ועד לחודש דצמבר
15 2017 ועתר לתשלום תגמולי ביטוח בהתאם לפוליסה.

16 בתמיכה לטענותיו הגיש התובע שתי חוות דעת: חוות דעת של ד"ר גושן, מומחה בתחום
17 הרפואה התעסוקתית וכן חוות דעת של פרופ' מרדכי רביד, מומחה ברפואה פנימית.

18 בחוות דעת מיום 17.4.2016 קבע ד"ר גושן כי התובע היה באי כושר מלא למשך שנתיים
19 וזאת עד לחודש 5/2014. לאחר מכן, חזר התובע לעבודתו בהיקף משרה של 8 שעות
20 שבועיות בלבד. לאור זאת, קבע ד"ר גושן כי התובע מסוגל לחזור לעיסוק מוגבל ומותאם
21 בעיסוק משרדי בלבד שאינו עולה על 50%.

22 בהמשך הגיש התובע שתי חוות דעת משלימות של ד"ר גושן מתאריכים 12.2.2017 ו-
23 27.11.2017. בחוות הדעת המשלימות ולאור החמרה במצבו הרפואי של התובע, קבע ד"ר
24 גושן כי הוא מצוי באובדן כושר עבודה מלא לצמיתות.

25 פרופ' רביד בחוות דעתו מיום 10.8.2016 קבע כי עקב תופעות הלוואי התובע מצוי באובדן
26 כושר עבודה בשיעור של 100% וזאת לצמיתות.

27

חוות הדעת מטעם ההגנה

28 7. הנתבעת מצידה טענה כי התובע כשיר לעיסוקו כאדריכל ללא הגבלה כלשהי ותמכה
29 טענותיה בחוות דעת של ד"ר גפן טמיר, מומחה בתחום הרפואה התעסוקתית וכן חוות דעת
30 של ד"ר יבגני רדזישבסקי, מומחה לקרדיולוגיה ורפואה פנימית.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 15-10-30960 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 ד"ר טמיר קבע בחוות דעת מיום 18.12.2016 כי התובע לא איבד את כושרו לעבוד באופן
2 מוחלט וכי מצבו הבריאותי מאפשר לו להמשיך לעבוד בהיקף של 6 שעות בסביבה משרדית
3 ללא מאמצים פיזיים וזאת שלושה חודשים לאחר החלפת הטיפול הרפואי לספרייסל.

4 ד"ר רדזישבסקי קבע בחוות דעת מיום 25.12.2016 כי סביר שהתובע סובל מתופעות לוואי
5 מוכרות ושכיחות אך הוא לא התרשם כי הרמה התפקודית של התובע ירודה משמעותית
6 באופן המצדיק הפסקת עבודה באופן מוחלט. עוד קבע כי התובע יכול לשוב באופן הדרגתי
7 לעבודתו בתור אדריכל, עבודה שהיא משרדית ללא צורך במאמצים פיזיים.

8

9

חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט

10 8. לאור הפער בין חוות דעת הצדדים, ביום 7.2.2017 מונה ד"ר מריו סקולסקי, כמומחה
11 מטעם בית משפט (להלן: "המומחה").

12 המומחה הגיש שתי חוות דעת. חוות דעת מיום 20.3.2017 וחוות דעת משלימה מיום
13 19.6.2018.

14 9. בחוות הדעת מיום 20.3.2017 פירט המומחה את תופעות הלוואי מהן סובל התובע בעקבות
15 הטיפול שקיבל בגין מחלת ה-CML בה לקה:

16 "בחודש אפריל 2012 אובחן כסובל מלוקמיה מילואידית כרונית. קיבל
17 טיפול ב-Tasigna אשר בשנת 2014 הוחלף ל-Sprycel. סובל
18 מתופעות לוואי של הטיפול, ובבדיקות נוירולוגיות עלה חשד לנוירופתיה
19 של הסיבים הקטנים עם תסמינים של כאבים ברגל ימין ותחושת שריפה
20 בכפות הרגליים והידיים, ובנוסף לדבריו, עצבנות והתפרצויות זעם.
21 אובחן כסובל ממצב דיכאוני וחרדתי".

22 ובהמשך:

23 "מדובר בלוקמיה מיאלואידית כרונית בהפוגה... מלווה בתופעות לוואי
24 קשות כגון תשישות, עייפות כרונית, התכווצויות שרירים בגפיים,
25 תחושת שריפה, כאבי בטן, דיכאון... הוא זקוק לטיפול ממושך, וכי לא
26 צפוי שיפור בתופעות הלוואי בעתיד הקרוב".

27 בחקירתו הנגדית בבית המשפט הסביר המומחה כי התובע סובל:

28 "... בעיקר פגיעה במערכת העצבים היקפים, חלק מהסיבים בעיקר
29 ברגליים שגורם לו להרגשה של שריפה וכנראה גם בידיים אחרי חוות



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 הדעת השנייה. מדובר בבן אדם שכשהוא צריך להתרכז זה כאילו הוא
2 נשרף מלמטה. אי אפשר לדרוש מבן אדם עם הרגשה כזו שיתפקד כבן
3 אדם שלא חולה. דבר שני יש לו בעיה נפשית שתהיה כל החיים שלו. בן
4 אדם כזה לא מסוגל לתפקד"
5 (עמוד 44 לפרוטוקול, שורות 29 - 33).

ובהמשך:

7 "ש. מה ההשפעות התפקודיות של התרופות הללו על התובע
8 ת. ספריסל זה טיפול שניתן לחולה לוקמיה כרונית לתקופה יש
9 הרבה תופעות לוואי, בין היתר פגיעה בעצבים, בחילות,
10 הקאות, התעלפויות, דפיקות לב.

11 ש. יש תיעוד שזה קורה לו?

12 ת. לא. מה שיש תיעוד מבחינת הצרבות, יש לו צרבות ויש לו
13 כשהוא מתכופף מיץ הקיבה עולה לו וזה יכול לגרום לצרבות
14 קשות ולהרגשה לא טובה. לגבי הקנאביס, כמובן שזה מערפל
15 את החושים, מוריד את קושי החלטה, נותן ישנוניות. 50 גרם
16 זו כמות די גדולה. במשרד הבריאות מתחילים בדרי"כ ב - 20
17 גרם בחודש ובהתאם למצב הרפואי עולים והמקסימום שאני
18 ראיתי זה 60 גרם. כלומר במקרה שלנו זה די קרוב למקסימום.
19 ואסור לנהוג"

20 (עמוד 45 לפרוטוקול, שורות 25 - 33).

21 בחוות דעתו הנ"ל התייחס המומחה למצבו התפקודי של התובע ומגבלותיו וקבע כי הוא
22 אינו מסוגל לכל עבודה הכרוכה בעמידה והליכה ממושכות, עלייה או ירידה במדרגות,
23 הליכה או עמידה בשטחים משובשים, הרמה ונשיאת משאות כבדים, הפעלת כוח גס או
24 כוח תפיסה בגפיים העליונות. כמו כן, בשל מצבו הנפשי הוא אינו מסוגל לעבודה הדורשת
25 עמידה בתנאי מתח נפשי, כגון עבודה עם קבלת קהל (עמ' 7 לחוות הדעת).

26 עוד קבע כי לאור מחלתו ואופייה הכרוני, לא צפוי שיפור משמעותי במצבו של התובע
27 בעתיד, ואם יחול שינוי במצבו הבריאותי, הרי שתהיה זו החמרה במצב. לפיכך, קבע כי
28 המגבלות שפורטו לעיל תקפות מיום בו אובחנה המחלה, בחודש אפריל 2012 ולצמיחות.

29 עם זאת, המומחה ציין כי התובע עדיין מסוגל למלא חלק מהמטלות המוטלות עליו
30 במסגרת עבודתו כאדריכל. כך למשל התובע מסוגל לעבוד בהיבטים של המקצוע אשר אינם



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 קשורים במגבלות כמפורט לעיל, כגון עבודה משרדית, תכנון וניהול פרויקטים, עבודות
2 מחשב, ניהול צוות העובד במשרדו ועוד, וזאת במסגרת של חצי משרה (עמ' 7 לחוות הדעת).
- 3 נוכח האמור, קבע המומחה לתובע אובדן כושר עבודה בשיעור של 50% וזאת מחודש
4 אפריל 2012 ולצמיתות.
- 5 בחוות דעת משלימה מיום 19.6.2018 ציין המומחה כי בבדיקתו את התובע לא מצא .10
6 שינויים משמעותיים לעומת הבדיקה הקודמת. עם זאת, ציין כי מסמכים רפואיים חדשים
7 שהוצגו בפניו (מסמכים מהמרפאות, חוות דעת של מומחים בתחום הרפואה הפנימית,
8 קרדיולוגיה, כירורגיה אורתופדית ורפואה תעסוקתית) מראים מגמה של החמרה במצבו
9 הבריאותי והתפקודי של התובע וזאת למרות הטיפול הממושך שהוא מקבל.
- 10 המומחה הפנה לחוות דעת מיום 16.11.2017 של ד"ר אברהם ששון, מומחה לכירורגיה
11 אורתופדית, אשר קבע בין היתר, כי התובע סובל ממתנת כרונית על רקע דיסקופטיה
12 מותנית הגורמת למגבלה קשה בגב, וביתר שאת לאור המגבלה הקיימת במתן טיפולים
13 מתאימים בשל מחלת ה-CML שברקע. עוד קבע כי כאבי הרגליים מהם סובל התובע הם
14 כתוצאה מפולינוירופטיה הקשורה למחלה ולטיפול אותו מקבל התובע. ד"ר ששון קבע כי
15 המתנת, הפולינוירופטיה וה-CML הן סיבות ברורות לאי כושרו המוחלט לעבודה (נספח
16 טז 2 לתצהיר התובע).
- 17 המומחה הפנה עוד לסיכום ביקור מיום 31.10.2017 אצל ד"ר גנדי וייסברג, מומחה בתחום
18 הרפואה הפנימית אשר קבע כי התובע
- 19 "סובל תקופה ארוכה לדיספפסיה קשה וטיפול כמוטרפי מחמיר
20 תסמינים בגסטרוסקופיה, בקע סרעפתי גולש, לא יכול לקחת טיפול
21 PPI עקב אינטראקציה עם טיפול כמוטרפי"
22 (נספח טז 4 לתצהיר התובע).
- 23 כמו כן, הפנה לחוות דעת של ד"ר גושן מיום 27.11.2017, הנזכרת לעיל (נספח טז 1 לתצהיר
24 התובע) וכן למסמך רפואי מיום 20.11.2017 של ד"ר זאזא יעקבשוילי, מומחה לקרדיולוגיה
25 ורפואה פנימית (נספח טז 5 לתצהיר התובע) אשר קבע כי התובע הינו בעל גורמי סיכון
26 מרובים למחלת לב כלילית. עוד קבע כי אובחנה תמונה קלינית חשודה לתעוקת חזה
27 והמליץ על המשך בירור.
- 28 נוכח ההחמרה במצבו הרפואי של התובע, כעולה מהמסמכים שהובאו בפניו כאמור, קבע
29 המומחה בחוות הדעת המשלימה כי התובע מצוי באובדן כושר עבודה מלא החל מחודש
30 מרץ 2017 וזאת לצמיתות (עמ' 4 לחוות הדעת).



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 בתקופה החל מחודש אפריל 2012 ועד לחודש מרץ 2017 קבע לתובע אובדן כושר עבודה
2 חלקי, בשיעור של 50% (עמ' 4 - 5 לחוות הדעת).

3

4

אובדן כושר עבודה: הפן העובדתי

5 11. אין צורך להכביר במילים על משקלה הרב של חוות דעתו של מומחה אשר מונה מטעם בית
6 המשפט. מומחה כזה נחשב להיות מומחה אובייקטיבי וחסר פניות, ומהווה ידו הארוכה
7 של בית המשפט. על אף שבית המשפט אינו מהווה חותמת גומי של המומחה, הרי שלחוות
8 דעת כזו יש משקל רב ומשמעותי.

9 "מינוי מומחה מטעם בית המשפט היא פרקטיקה ידועה ומקובלת
10 במקרים בהם מתעוררת סוגיה המצריכה ידע מקצועי שבמומחיות, אשר
11 לגביה נזקק בית המשפט לכלי עזר אובייקטיבי על מנת שיוכל להגיע
12 לפתרון יעיל וצודק של הסכסוך ... חוות דעתו של המומחה היא אומנם
13 רק אחת מן הראיות העומדות בפני בית המשפט ואין בה כדי להגביל את
14 שיקול דעתו או לגרוע מן הסמכות הנתונה לו להכריע באופן סופי
15 במחלוקת שנתגלעה בין הצדדים ... ואולם, לא אחת נפסק כי משממנה
16 בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים
17 מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ
18 ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות
19 זאת"

20 (ע"א 5509/09 מסארווה נ' מסארווה (23.2.2014)).

21 12. כבר עתה אומר כי לא מצאתי עילה להתערבות בממצאי המומחה.

22 בחקירתו בפניי עמד המומחה על דעתו כי נשלל מהתובע הכושר לעבוד בעיסוקו כאדריכל
23 בשיעור של 50% וזאת עד לחודש 3/2017, וקביעה זו לא נסתרה:

24 "ת. כתבתי בחוות הדעת הראשונה באופן ברור למה הוא מסוגל
25 ולמה לא. הוא היה מסוגל לעבוד בחצי משרה במגבלות
26 מסוימות של עמידה והליכה ממושכות. כתוב בפסקה הראשונה
27 בכל הנוגע לכושרו לעבודה. אם זה כולל תחנת דלק או לא, יכול
28 להיות שכן אני לא יודע.

29 ש. אולי הוא לא יכול לעבוד בשיעור של 25% אחוזים אבל כל
30 השאר הוא יכול לעבוד.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 ת. כל הרופאים שבחנו אותנו הסכמנו שהוא יכול לעבוד חצי.
- 2 ש. אתה רופא תעסוקתי, זה חלק מהתפקיד שלך, מה דעתך על זה
- 3 שאחד כמוהו יעבוד 4 שעות, ינוח שעה שעתיים ויחזור לעבוד
- 4 לעוד 4 שעות.
- 5 ת. בחוות הדעת השנייה אחרי שנוספו כל הבעיות הנוספות, אני לא
- 6 חושב שהוא יכול להמשיך לתפקד. באשר לתקופה הראשונה
- 7 כתבתי שהוא יכול לעבוד חצי. עד לכתיבת מועד חוות הדעת
- 8 הראשונה הוא יכל לעבוד חצי.
- 9 ש. חצי משרה לנוח ואז להשלים. כי לפי התיאורים לפני הוא היה
- 10 עובד 12 שעות. אז אם הוא עובד 4 שעות נח ואז עובד עוד 4
- 11 שעות.
- 12 ת. אני כתבתי חצי משרה מה שאתה אומר זו משרה.
- 13 ש. ועכשיו שאני שואל אותך זו אפשרות?
- 14 ת. אני חוזר על חוות הדעת עד ל-2017 הוא היה מסוגל לעבוד בחצי
- 15 משרה ולאחר מכן לא יכל לעבוד.
- 16 ש. למה הוא לא יכול לעבוד 4 שעות לנוח ולחזור לעבוד
- 17 עוד?
- 18 ת. עם כל הקבלות הרפואיות הוא היה יכול לעבוד חצי
- 19 משרה"
- 20 (עמ' 44 לפרוטוקול, שורות 5 - 21).
- 21 גם בחוות הדעת של ד"ר אולגה גורדון, מומחית בתחום הרפואה התעסוקתית מטעם
- 22 הנתבעת, נקבע כי התובע מצוי באובדן כושר עבודה חלקי בשיעור של 50% בחלק מסוים
- 23 מהתקופה שנקבעה על ידי מומחה בית המשפט (החל מחודש אפריל 2013 ועד לחודש אפריל
- 24 2014). אם כי יש לציין כי הנתבעת דחתה את תביעת התובע לתגמולי ביטוח לתקופה הנ"ל
- 25 זאת משום שלטענתה התברר כי התובע עבד בעיסוקו כאדריכל ללא מגבלה כלשהי ובהיקף
- 26 משרה מלאה, טענה שלא הוכחה, ועל כך אעמוד בהמשך פסק הדין.
- 27 13. כמו כן, מצאתי לקבל את קביעתו של המומחה בחוות הדעת המשלימה שלפיה קיימת
- 28 החמרה במצבו של התובע והוא מצוי באובדן כושר עבודה מוחלט החל מחודש 3/2017.
- 29 המומחה נחקר על ידי ב"כ הנתבעת על מהות החמרה והשיב כדלקמן:



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 15-10-30960 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 (עמ' 46 לפרוטוקול, שורה 11 - עמ' 47, שורה 6).
- 2 14. אני סבור כי מקום שהשאלה העומדת בפני בית המשפט הינה של אובדן כושר תעסוקה, יש
3 להתייחס למצבו הרפואי של התובע ותחלואיו השונים כמכלול. בחינת מצבו הרפואי באופן
4 זה מביאה למסקנה חד משמעית שלפיה התובע מצוי באובדן כושר עבודה מוחלט.
- 5 במהלך עדותו של התובע בפני התרשמתי מחומרת מצבו, קשייו ומכאוביו. ראיתי בפני אדם
6 עצוב וכבוי, אשר מחלה קשה, ולמרבה הצער כנראה חשוכת מרפא, תקפה אותו בדמי חייו
7 וזאת בדיוק בתקופה בה היה אמור להיות במסלול ההמראה המקצועי שלו.
- 8 התרשמתי מעדותו של התובע בפני, וכן מעדותה של רעייתו העובדת עמו במשרד, כי התובע
9 הפך להיות שבר כלי. הוא עסוק כל העת במאבק על חייו ועל איכות חייו, אשר נפגעו לבלי
10 הכר. הוא חי בצילה של עננת חשש גדולה ואימננטית לחייו, ואיני סבור כי יש צורך להסביר
11 את המובן מאליו כיצד חשש כזה משפיע על תפקודו של כל אדם, הן בפן המקצועי והן בפן
12 הנפשי.
- 13 התובע מטופל בקנאביס רפואי בכמות כה גדולה אשר יש בה כדי לערפל את חושיו ולהשפיע
14 באופן ישיר על תפקודו בכלל ובעיסוקו כאדריכל בפרט. תיאורי "השריפה הפנימית" שהוא
15 חש שהם תוצר ישיר של התרופות שהוא נוטל, וכן תופעות הלוואי מתרופות הספרייסל
16 (צרבות, עליית מיץ הקיבה בעת התכופות, בחילות, הקאות, דפיקות לב) - כפי שהעיד
17 המומחה מטעם בית המשפט (ר' עמ' 44 ש' 29-35 ובהמשך בעמ' 45 ש' 26-34), וכן האיסור
18 לנהוג הנובע מכמות הקנאביס אותה הוא צורך - מונעים מכל אדם, ובוודאי מבעל מקצוע
19 ייחודי כאדריכל, מלעסוק בעיסוקו. אני סבור כי אין לצפות ממנו, בנסיבות אלה, לעבוד
20 במשרה חלקית כלשהי.
- 21 התובע העיד כי:
- 22 "כשהמחלה רק התפתחה ולפני שתוצאות (צ"ל: תופעות- ר.א.) הלוואי
23 הכניעו אותי ניסיתי לחזור לעבודה ולעבוד מספר שעות אבל ראיתי שאין
24 ביכולתי לעבוד, סבלתי ואני סובל מתופעות לוואי קשות ביותר שבן אדם
25 יכול לסבול"
- 26 (עמוד 13 לפרוטוקול, שורות 16-18. בנוסף ראו עמ' 18 לפרוטוקול,
27 שורות 6-8, 10-11).
- 28 התרשמתי כי מדובר בטענות אמת ולא בניסיון להגזמה. איני סבור כי התובע הינו האדם
29 שהיינו רוצים שיתכנן מבנים, או יחתום על תכניות בהתאם לסמכותו לפי תקנות
30 המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), תשכ"ז - 1967. למען האמת, אם יעשה כן
31 - סבורני כי עלולה להיות בכך משום התרשלנות מקצועית.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 לא הובא בפני כל תיעוד רפואי המלמד כי ממצאים או תלונות מסוג זה היו לתובע לפני
2 שהמחלה נתגלתה בגופו. למעשה, ההיפך הוא הנכון. על פני הדברים עולה כי המדובר באדם
3 חרוץ, אדריכל בן למשפחת אדריכלים, אשר למד וקידם עצמו, והקים בכוחות עצמו משרד
4 אדריכלים עצמאי המאוגד כחברה. לא מתקבל על דעתי, ואינני סבור כי המדובר באדם
5 שידיו רפו מסיבותיו שלו, אשר אינן קשורות למחלה הקשה המקננת בגופו.
6 בנסיבות אלה, השתכנעתי כי התובע במצבו אינו יכול לעבוד במקצועו, וכי הוא איבד את
7 כושר השתכרותו לחלוטין.
8 הנתבעת הפנתה לתצהירי חוקרים התומכים לטענתה בכך שהתובע במצבו יכול לעבוד .15
9 בעיסוקו כאדריכל ללא מגבלה כלשהי, וזאת בניגוד לקביעת המומחה.
10 לאחר שקראתי את תצהירי החוקרים ועיינתי בדו"חות החקירה וכן שמעתי את
11 עדויותיהם, אני סבור שאין בהם כדי לסייע בהכרעת הסוגיה שבמחלוקת – כושר עבודתו
12 של התובע. לא מצאתי כי נעשתה חקירה יסודית ומעמיקה אשר בהסתמך עליה ניתן לקבוע
13 ממצאים כלשהם בעניין זה.
14 תצהירי החוקרים מתייחסים לארבעה מעקבים שבוצעו בתאריכים 4.4.2013, 11.4.2013,
15 6.12.2015 ו- 16.1.2017.
16 בהתאם לקביעת המומחה, במועדים הנ"ל התובע היה מסוגל לעבוד בעבודה משרדית,
17 תכנון וניהול פרויקטים, עבודות מחשב, ניהול צוות העובד במשרדו וזאת במסגרת של חצי
18 משרה. בנסיבות אלה, העובדה כי התובע היה במשרד באותם מועדים למשך שעות ספורות
19 אינה סותרת את קביעות המומחה בנוגע לכושר עבודתו של התובע באותה תקופה.
20 מה עוד שכלל לא ברור מהו משך הזמן המדויק שבו התובע נכח במשרד במועדים שבהם
21 בוצעו המעקבים. לטענת החוקרים התובע נכח במשרד כ 6-8 שעות. ואולם, מתברר כי
22 החוקרים קבעו ממצא זה בהסתמך על משך הזמן שבו רכבו של התובע היה בחניון להבדיל
23 מנוכחות בפועל של התובע במשרד. לא ניתן לשלול כי התובע יצא מהמשרד שלא באמצעות
24 הרכב עמו הגיע לחניון.
25 זאת ועוד, מדו"ח החוקרת גב' יוליה ברזני עולה כי נסמכה בעניין זה גם על שיחת טלפון
26 שביצעה עם העובדת במשרד שמסרה לה, על פי הנטען, כי התובע נמצא במשרד בפגישת
27 עבודה. ואולם החוקרת עצמה לא נכחה במקום ולא ראתה כי אכן כך הם פני הדברים. לא
28 ניתן להסתמך על דבריה של אותה עובדת עלומה בעניין זה. לכל היותר, החוקרת יכולה
29 להעיד על עצם אמירת הדברים על ידי אותה עובדת אך לא על אמיתות תוכנם. גם במקרה
30 של קיום פגישות מחוץ למשרד, היה על החוקרים לבצע מעקב צמוד לתובע ולראות זאת
31 במו עיניהם. אומנם התובע נצפה מחוץ למשרד בתחנת דלק בתאריך 6.12.2015 והדברים



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 תועדו, ואולם מעבר לכך שלא הובהר באופן חד משמעי מהות המפגש שהיה במקום, הרי
2 שהוא נמשך כשעה וחצי בלבד באופן שאינו חורג מקביעת המומחה בכל הנוגע לכושר
3 עבודתו של התובע באותה העת.
- 4 .16 עדות לנוכחותו הדלה של התובע במשרד ניתן למצוא בתצהיריהן של גבי ק"ח וגבי א"פ,
5 אדריכליות העובדות במקום.
- 6 גבי ק"ח, אדריכלית העובדת במשרד התובע החל מיום 26.10.2015 הצהירה כי בתחילה
7 התובע היה מגיע למשרד באופן חלקי, ועם הזמן הגעתו למשרד הלכה והתמעטה והוא היה
8 מגיע למשרד לעיתים רחוקות ולפרקי זמן קצרים ובהמשך הפסיק להגיע למשרד לחלוטין
9 (סעיפים 1 - 4 לתצהירה).
- 10 גבי א"פ, אדריכלית במשרד התובע החל מיום 1.9.2017 הצהירה דברים דומים. לדבריה,
11 במהלך כל תקופת עבודתה נדיר שהתובע היה במשרד. התובע כלל לא היה נוכח למעט
12 פעמים בודדות בהן הגיע לפגישות לזמן קצר בלבד (סעיפים 1 - 2 לתצהירה).
- 13 ה"ה חזן ופולוקשט נחקרו על כך וגרסתן לא נסתרה (ראו עמ' 11 - 12 לפרוטוקול).
- 14 .17 אשר על כן ונוכח האמור לעיל, אני מאמץ את קביעות המומחה וקובע כדלקמן:
- 15 א. החל מחודש אפריל 2013 ועד לחודש מרץ 2017 (להלן: "התקופה הראשונה") נשלל מהתובע
16 הכושר לעבוד בעיסוקו כאדריכל בשיעור של 50%.
- 17 ב. מחודש מרץ 2017 ואילך (להלן: "התקופה השנייה") נשלל מהתובע הכושר לעבוד בעיסוקו
18 כאדריכל באופן מוחלט.
- 19 .18 כעת אפנה אפוא לבחון האם התקיימו יתר התנאים בהגדרת המונחים "אובדן כושר עבודה
20 מוחלט" או "אובדן כושר עבודה שאינו מלא" ביחס לכל אחת מהתקופות.

אובדן כושר עבודה: הפן המשפטי

התקופה הראשונה: החל מחודש אפריל 2013 ועד לחודש מרץ 2017

- 24 .19 אין חולק כי גם בהינתן ממצא עובדתי של אובדן כושר עבודה, הרי שהזכות לפיצוי בגין
25 האובדן קמה רק בהתאם להוראות הפוליסה.
- 26 בענייננו, הנתבעת טוענת כי התובע לא ממלא אחר התנאים הנוספים בהגדרת אובדן כושר
27 עבודה חלקי.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

- 1 ראשית, בתצהירה התייחסה הנתבעת לתנאים המתייחסים לאובדן הכנסה וכן הימצאות
2 בהליך שיקומי רפואי או תעסוקתי (סעיפים 15 - 23 לתצהיר עדות ראשית גב' אתי רוט,
3 מיישבת תביעות אובדן כושר עבודה וביטוח חיים אצל הנתבעת).
- 4 בסיכומיה זנחה הנתבעת את הטענה בנוגע לאי התקיימות התנאי של הימצאות בהליך
5 שיקומי רפואי או תעסוקתי, ולפיכך איני נדרש לדון בכך.
- 6 כל שנתר לבחון הוא האם נגרם לתובע אובדן הכנסה בפועל בשיעור של 25% או 50%,
7 כנדרש בתנאי הפוליסה. לצורך הבהרת עניין זה נביא שוב את תניות הפטור של הפוליסה,
8 כדלקמן:
- 9 סעיף 2.2 ד לנספחים 1712 ו-1714 קובע בהקשר זה כדלקמן:
- 10 "כתוצאה מההפחתה האמורה בשעות עבודתו נגרם לו אובדן הכנסה
11 בשיעור של 50% לפחות מהכנסתו מעבודתו ועיסוקו לפני קרות מקרה
12 הביטוח, למעט הכנסה שמקורה מעבודה שבוצעה לפני קרות מקרה
13 הביטוח, ובתנאי שהוכחה ככזו לשביעות רצון המבטחת על ידי
14 המבוטח".
- 15 סעיף 2.1. ג לנספח 1725 קובע בעניין זה:
- 16 "כתוצאה מההפחתה האמורה בשעות עבודתו נגרם לו אובדן הכנסה
17 בשיעור של 25% לפחות מהכנסתו מעבודתו ועיסוקו לפני קרות מקרה
18 הביטוח, למעט הכנסה שמקורה מעבודה שבוצעה לפני קרות מקרה
19 הביטוח, ובתנאי שהוכחה ככזו לשביעות רצון המבטח על ידי המבוטח".
- 20 כלומר, בהתאם לפוליסה על מנת לזכות בפיצוי בגין תקופת אובדן כושר שאיננו מלא, על
21 התובע להוכיח שנגרם לו אובדן הכנסה בפועל (בשיעורים משתנים - לפי הנספח הרלוונטי).
22 הנתבעת טוענת כי התובע לא הוכיח שנגרם לו אובדן הכנסה בשיעור כנדרש (אף לא בשיעור
23 של 25% בהתאם לנספח 1725).
- 24 התובעת מפנה בעניין זה לתלושי השכר וטפסי 106 של התובע, אותם הנפיקה החברה, אשר
25 צורפו כנספח א' לתצהיר רעייתו, אשר מהם עולה כי בכל השנים הרלוונטיות, הן לפני 2012
26 (שנת גילוי המחלה) והן לאחר מכן, בשנים 2013 - 2016, טפסי 106 של התובע מצביעים על
27 כך שמשך מהחברה הכנסה שנתית, בסך של כ - 200,000 ₪.
- 28 מכאן עולה כי שכרו של התובע בתקופת אי הכושר החלקי לא פחת בשיעור הנדרש בפוליסה
29 לצורך קיום זכות לפיצוי.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 בשאלון נ/1 ששלחה הנתבעת לתובע, התבקש התובע להסביר כיצד הוא תובע
2 פיצוי בגין אבדן כושר חלקי בתקופה הראשונה, נוכח העובדה כי הכנסתו לא פחתה כלל,
3 והוא הסביר בתצהיר התשובות לשאלון נ/2 כי:

4 "היות ואני הבעלים היחידי בחברה, המשכתי להוציא תלוש משכורת
5 לעצמי גם ללא עבודה כלל בפועל, היות ואני בעל משפחה עם ילדים
6 ומשכנתא וצריך לשלם התחייבויות גם בזמן מחלה, לא היה לי מקורות
7 עודפים שיספיקו להמשך המחיה ועמידה בתשלומים השוטפים (צ"ל:
8 שוטפים - ר.א.). פתחתי את כל החסכונות שהיו ברשותי ולקחתי אין
9 ספור הלוואות בבנק על מנת ל"ממן" את מחייתי".

10 עוד הוסיף התובע כי ביום 26.5.2013 חתם על הסכם עם החברה לפיו כספים שנטל
11 מהחברה בתקופת אי הכושר ייחשבו כהלוואה, והן יושבו אליה לאחר קבלת הפיצוי (עותק
12 ההסכם צורף אף הוא כחלק מנספחי א' לתצהיר רעיית התובע).

13 21. נתון חשוב נוסף לצורך הכרעה בטענת הנתבעת, הינה הקשר הברור הקיים בין מועד גילוי
14 המחלה לבין הירידה בהכנסות החברה, הנמצא בדו"חות השנתיים שהגישה החברה למס
15 הכנסה ואשר צורפו כנספחי א' לתצהיר רעייתו.

16 מהנתונים הכספיים עולה כי מחזורי הכנסה של החברה בשנים הרלוונטיות היו כדלקמן:

		שנה	הכנסות (בש"ח)
17			
18		2009	1,367,772
19		2010	1,464,822
20		2011	1,036,193
21		2012	578,296
22		2013	582,311
23		2014	642,012
24		2015	726,990

25 מנתונים אלה עולה באופן ברור כי הכנסת החברה פחתה בכמחצית ואף יותר, מאז גילוי
26 המחלה אצל התובע, בחודש אפריל, שנת 2012. אמנם החל משנת 2013 הייתה התאוששות
27 מסוימת בהכנסות החברה ביחס להכנסותיה בשנת 2012, ואולם עדיין, רמת הכנסותיה לא
28 הגיעה אף פעם, באיזה מהשנים שלאחר 2012, לרמה שהייתה בשנים 2009 - 2011.



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 15-10-30960 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

22. הנה כי כן, הדילמה הינה ברורה: האם לצורך קביעת ממצא של קיומה של ירידה בהכנסת התובע, יש צורך למקד את המבט בהכנסותיו האישיות של התובע מהחברה (כפי שטוענת הנתבעת) שמא בהכנסות החברה (כפי שטוען התובע). ובמילים אחרות, האם ירידת ההכנסות של החברה עונה על התנאי הקבוע בפוליסה לפיו:
- "כתוצאה מההפחתה האמורה בשעות עבודתו נגרם לו אבדן הכנסה בשיעור של 50% לפחות מהכנסתו מעבודתו ועיסוקו לפני קרות מקרה הביטוח"
- ככל שנקבל את עמדת הנתבעת, הרי שהתוצאה המתחייבת תהיה דחייה תביעתו של התובע ביחס לתקופה הראשונה, שכן לא הוכחה ירידה בהכנסותיו, אלא להיפך - הכנסתו מהחברה לא פחתה ונשארה יציבה - 200,000 ₪ לשנה לערך.
- ככל שנתקבל את עמדת התובע (ונבצע למעשה מעין "הרמת מסך" הפוכה) התוצאה תהיה שנייחס את הירידה בהכנסות החברה לתובע, והמסקנה תהיה כי התובע זכאי לפיצוי בגין אבדן כושר עבודה חלקי, שכן הירידה בהכנסות החברה מיוחסת אליו.
23. לטעמי, ככלל, כאשר עסקינן במבוטחים שהינם שכירים בעלי שליטה בחברה, לא ניתן לשלול אפשרות של יחוס הירידה בהכנסות החברה אליהם באופן אישי, אף שמדובר בשתי ישויות משפטיות שונות.
- לדעתי, התשובה לשאלה זו תלויה במידת הזהות בין המבוטח בעל השליטה לבין החברה, והאם הובאו די ראיות המלמדות כי למעשה הכנסות החברה שוות להכנסות המבוטח מעבודתו בה, באופן שכל ירידה בהכנסות החברה נובעת מהפחתת הפעילות של בעל השליטה בה.
- היינו, החזקה היא כי הכנסות המבוטח מעבודתו בחברה אינן הכנסות החברה בה הוא שולט. הכלל הוא כי האישיות המשפטית הנפרדת של החברה יוצרת מסך החוצץ בין החברה לבין בעל השליטה בה. מכוחו של מסך זה, הכנסות החברה הן של החברה, והכנסות בעל השליטה מעבודתו בה הן הכנסותיו, ואין כל קשר ביניהן. כך, שאין ליחס ירידה או עלייה בהכנסות החברה לעבודת בעל השליטה בה, ועל הטוען אחרת - עליו הנטל.
- בענייננו, לטעמי מעדויות התובע ואשתו בפני, הוכח במידה מספקת קיומה של זהות מוחלטת בין התובע לבין החברה. מהראיות עולה כי התובע היה המוציא והמביא בחברה, והוא היה הרוח החיה בה, גם בתחום המקצועי וגם בתחום השיווק. בתקופה בה היה בריא, אשתו ניגנה בחברה בכינור שני, עבדה בה במישרה חלקית, בעיקר בתחום האדמיניסטרציה, והתרכזו בגידול ילדיהם המשותפים. רק עם גילוי מחלתו נקראה אל הדגל על מנת להציל את הספינה הטובעת. דברים אלה קיבלו ביטוי בעדותה של ע.ת. 1/ גבי



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 גיתית ולצר אשר העידה כי שבתקופה שעבדה במשרד נוכחותו של התובע הלכה וקטנה עד
2 אשר הפסיק לבוא למשרד לחלוטין (וכן ר' את עדותה של הגב' א"פ).

3 הנה כי כן, בעיני, הירידה בהכנסות החברה נובעת בקשר ישיר ממחלתו של התובע. מעת
4 פרוץ מחלתו, הכנסות החברה ירדו בשיעור דרמטי של כ- 50%, ולא ניתן לנתק בין הכנסות
5 החברה לבין עבודתו של התובע בה.

6 יש לזכור גם את תכלית הפוליסה - מטרתה לבטח את המבוטח בגין אבדן כושר עבודתו,
7 ולהבטיח לו הכנסה בגין אירוע ביטוחי רפואי, אשר גרם לו לירידה בהכנסותיו. תכלית זו
8 מתקיימת גם כאשר המבוטח הוא שכיר בעל שליטה בחברה שבבעלותו. זהו נתון
9 שהמבטחת ידעה היטב בעת כריתת הפוליסה. היינו, המבטחת ידעה היטב כי אין המדובר
10 בשכיר המנותק מהבעלות בחברה, אלא בשכיר שהחברה היא מהותה של עבודתו השכירה.

11 לטעמי, במקרה מיוחד מסוג זה לא ניתן להתבונן באופן צר על תלוש השכר של המבוטח
12 וממנו לגזור את התשובה לשאלה האם קיימת ירידה בהכנסתו. בכל הנוגע לעצמאים יש
13 להרחיב את המבט, ולהתבונן בעסק בכללותו. מקום בו הראיות מצביעות שכתוצאה
14 מהמחלה פחתו הכנסות העסק באופן ניכר, יש להגיע למסקנה כי גם אם הכנסת המבוטח
15 מקופת העסק לא פחתה (ברמת משיכותיו האישיות מקופת העסק), הרי שהירידה
16 בהכנסות העסק ממלאת אף היא אחר תנאי זה.

17 ואדגיש: לא ניתן לאמר דברים אלה על כל עסק. במקרים בהם אין קשר בין המבוטח לבין
18 השליטה בעסק, או במקרים בהם הקשר הוא זניח, הרי שהמסקנה עשויה להיות היא שלא
19 ניתן לייחס את הירידה בהכנסות החברה למבוטח. ואולם במקרים בהם המבוטח הוא בעלי
20 החברה והוא מהות העסק שבו עוסקת החברה, באופן שאי אפשר או קשה מאוד לנתק
21 ביניהם (ובהשאלה – "העסק הוא אני", בדומה למבחנים המוחלים על חברה משפחתית
22 בהתאם לסעיף 64א לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]), התשובה צריכה להיות שונה.

23 נוכח האמור, ובהתקיים תנאי הסעיפים, כאמור לעיל, זכאי התובע לתגמולים בגין אובדן
24 כושר השתכרותו בשיעור של 50%.

25 דא עקא, שבהתאם לסעיף 3.3 לנספח 1712, התובע זכאי לתגמולי ביטוח חלקיים לתקופה
26 של שנה אחת בלבד:

27 "אם על אף היותו באובדן כושר עבודה שאינו מלא, עבד המבוטח באופן
28 מלא או חלקי, בכל עבודה שהיא, ופחתה הכנסתו מהכנסתו החודשית
29 המוצהרת כאמור בסעיף 3.1 לעיל, תשלם לו המבטחת לאחר תום
30 תקופת ההמתנה, תשלום חודשי יחסי המתאים לפגיעה היחסית
31 בהשתכרותו לתקופת תשלום מרבית של שנה אחת. למרות האמור לעיל,



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 אם ב-12 החודשים הראשונים מיום תחילת התשלום על ידי המבטחת
2 עבד המבוטח בעבודה אחרת בתקופת היותו באובדן כושר עבודה מוחלט
3 או שאינו מלא, יובא בחישוב הפגיעה היחסית בהשתכרותו, לצורך
4 הפיצוי החודשי המגיע לו על פי נספח זה, רק מחצית מהשכר אותו יקבל
5 בגין עבודתו האחרת בתקופה זו. מובהר בזאת כי תשלומי המבטחת לא
6 יעלו על תקרת הפיצוי החודשי המבוטח, למעט האמור בסעיפים 3.5, 3.6
7 3.7 ודלקמן".

8 בפועל התובע קיבל מהנתבעת תגמולים בגין אובדן כושר עבודה חלקי החל מיום 1.11.2012
9 ועד ליום 31.3.2013 דהיינו למשך 5 חודשים.

10 בנסיבות אלה התובע ולאור הוראת סעיף 3.3 הנ"ל, זכאי התובע לקבל תגמולי ביטוח בגין
11 אובדן כושר עבודה שאינו מלא בשיעור של 50% למשך 7 חודשים.

12

13

התקופה השנייה: החל מחודש מרץ 2017 ואילך

14 24. עיון בסעיף 2.1 לנספחים 1712 ו- 1714 מגלה כי לצורך זכאות לפיצוי בגין אובדן כושר
15 השתכרות מלא, על התובע לעמוד בשני תנאים מצטברים:

16 האחד – אובדן כושר לעסוק בעיסוקו שטרם המחלה, או בעבודה דומה אחרת, בשיעור של
17 75% לפחות עקב המחלה (סעיף 2.1.2.1(א)).

18 השני - אי עבודה בפועל בעבודה כלשהי בתקופת אי הכושר ואי קבלת שכר בגין עבודה
19 (למעט שכר שהתקבל בגין עבודה שבוצעה לפני תקופת אי הכושר) (סעיף 2.1.2.1(ב)).

20 25. על התנאי הראשון כבר עמדנו לעיל, וכבר באנו לכלל מסקנה כי תנאי זה מתקיים בתובע
21 עקב מחלתו.

22 דא עקא, לטענת הנתבעת, בתקופה זו עבד התובע בעיסוקו כאדריכל ללא הגבלה שהיא, וכן
23 קיבל שכר בגין עבודה זו. לפיכך הוא אינו עונה אחר דרישות הוראת סעיף 2.1.2.1(ב).

24 26. בכל הנוגע לתנאי השכר - לא הובאו בפני נתונים הנוגעים לשכר שקיבל התובע בשנת 2017,
25 ועל כן הנחתי שהתובע לא קיבל דבר. מכל מקום, הנתבעת לא טענה כל טענה בעניין זה ועל
26 כן התוצאה היא שהתקיימותו של תנאי זה לא נסתרה.

27 אשר לתנאי אי העבודה, מהנתונים שהובאו עולה כי בתקופה השנייה, התובע אכן עבד
28 במשרד באופן מצומצם ביותר (ראו חוות דעת של ד"ר גושן מתאריך 27.11.2017 במסגרתה
29 צוין כי התובע עובד ביעוץ מוגבל במשרדו כ-5 שעות לשבוע), ואולם איני סבור כי בעבודה
30 בהיקף זה יש כדי להביא לשלילת זכאותו לקבלת תגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 מוחלט שכן מדובר בעבודה בהיקף מצומצם ביותר של שעות ספורות בלבד בשבוע, אם
2 בכלל, כפי שעלה מעדויות העובדות במשרד – אשר לא נסתרו.

3 זאת ועוד, בסעיף 2.1 (א) נקבע כי המבוטח ייחשב כבלתי כשיר לעבודה אם:

4 "נשלל ממנו בשיעור של לפחות 75% הכושר לעסוק באופן זמני או קבוע
5 בעיסוק ו/או במקצוע בהם עסק לפני קרות מקרה הביטוח, עקב מחלה
6 או תאונה".

7 מכאן נובע בעצם, כי עבודה בשיעור של עד 25% (וקבלת שכר בגינה, בהיקף זה) אינה שוללת
8 את זכותו של המבוטח לתגמולי הביטוח. כלומר, מאחר ותנאי זה קובע שאובדן כושר
9 בשיעור של 75% מקנה לתובע את הפיצוי המלא, הרי שהדבר משמיע שעבודה בשיעור של
10 עד 25% אינה שוללת את הפיצוי המלא (ואין ספק כי היקף העבודה של התובע אינו עולה
11 על שיעור זה).

12 אכן, זכותו של התובע לעבודה בהיקף משרה מצומצם של עד 25% אינו מתיישב עם התנאי
13 הנוסף המצטבר לו והקבוע בסעיף 2.1. (ב) אשר דורש הימנעות מוחלטת של התובע מעבודה
14 ומקבלת שכר בתקופת אי הכושר, ואולם בסתירה בין שתי הוראות אלה יש להעדיף את
15 הפירוש המיטיב עם התובע, דהיינו זה שמאפשר לעבוד בהיקף מצומצם מבלי לפגוע בזכותו
16 לפיצוי המלא.

17 כבר נפסק כי:

18 "כאשר נתונה לשונה על תניה בפוליסת הביטוח לשני פירושים סבירים,
19 יש לבחור בפירוש המיטיב עם המבוטח, ולא עם המבטח שניסח את
20 הפוליסה"

21 (דנ"א 10017/02 קרנית – קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ,
22 פ"ד נח (5) 639, 661 (2.6.2004))

23 כך גם נקבע בע"א 2016/00 רוזנצוויט נ' רוזנבליט, פ"ד נו (4) 511, 527 (28.5.2002):

24 "במקרה של אי-בהירות בפוליסת ביטוח יש לפרש אותה לאור כלל
25 הפרשנות נגד המנסח, לאמור: יש לבחור בתכלית המיטיבה ביותר עם
26 המבוטח, ולא עם המבטח שניסח את הפוליסה. כך נאמר, בין שאר
27 הדברים, ברוח זאת: "הגיונו של הכלל טמון בשליטת המנסח על תוכן
28 הטקסט. ההנחה היא כי הנסח טרח להבטיח זכויותיו בעת ניסוח
29 המסמך, בייחוד כאשר מדובר על בעל דין, אשר לו כוח והשפעה כדוגמת
30 חברת ביטוח, הניצבת מול האזרח, היחיד, הנזקק לשירותי הביטוח. אם
31 הנוסח הוא דו-משמעי או רב-משמעי, ניתנת עדיפות פרשנית נגד הנסח,



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 15-10-30960 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 שהרי אם הוא- שדאג לענייניו-יצר נוסח בעל משמעויות שונות, אין הוא
2 יכול לבחור לעצמו דווקא את החלופה הנוחה לו ביותר; היפוכו של דבר:
3 הוא נתפס על-ידי אותה חלופה, שהיא אפשרית לפי הטקסט, המבטאת
4 הגנה טובה יותר על האינטרס של המבוטח... כלל הפרשנות בא כאיזון
5 מול השליטה בניסוח. הכלל מגן על אינטרס ההסתמכות של הצד השני-
6 המבוטח - אשר זכאי היה להניח כי ניסוח החוזה יתפרש פירוש סביר
7 אשר עליו סמך" (דברי הנשיא שמגר ברע"א 3577/93...).

8 יצוין, כי פרשנות התומכת בזכותו של התובע לעבוד, ולו שעות ספורות בשבוע, מתיישבת
9 גם עם שיקולים אחרים - כגון שיקולי השיקום, שכן אין כל ספק כי עדיף לתובע להעסיק
10 עצמו ולו בהיקף עבודה מצומצם מאשר לישב בטל בביתו.
11 נוכח האמור, גם מטעם זה אני סבור כי התובע הוכיח שאובדן כושר עבודה העבודה שלו
12 בתקופה השנייה עולה כדי אבדן כושר עבודה מוחלט, כהגדרת מונח זה בפוליסה, ובתקופה
13 זו הינו זכאי לתגמולי הביטוח המלאים.

14

15

טענת קיזוז

16 27. הנתבעת טענה לזכות קיזוז בגין תגמולי ביטוח שהתובע זכאי לקבל מקרן הפנסיה מקפת.

17

אכן בסעיף 6 לנספח 1712 נקבע כי:

18

"...אם היה המבוטח זכאי לתגמולי ביטוח בגין אובדן כושר עבודה
19 מוחלט או שאינו מלא ממבטחים אחרים ו/או קרנות פנסיה, בנוסף
20 לנספח זה, לא יעלה תשלום הפיצוי החודשי על פי נספח זה בהצטרפו
21 לסכומים הנוספים להם זכאי המבוטח ממבטחים אחרים ו/או מקרנות
22 הפנסיה, כאמור, על 75% מהכנסתו המוצהרת הממוצעת ב-12 החודשים
23 שקדמו למקרה הביטוח. במקרה זה תחזיר המבטחת למבוטח את דמי
24 הביטוח, ששולמו לה ביתר, בהתאם לחלק היחסי של תשלומיה
25 למבוטח, עד לתקופת השנתיים האחרונות ערב מקרה הביטוח. למרות
26 האמור בסעיף זה לא יפחת התשלום עבור הפיצוי החודשי מ-30%
27 מהפיצוי החודשי המבוטח"

28

ואולם, טענת הקיזוז נטענה בעלמא. הנתבעת לא פירטה את הסכום הנטען לקיזוז ולא
29 הציגה אסמכתאות בתמיכה לטענתה.

30

כידוע:



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 "טענת קיזוז חייבת לפרט את הסכום הנתבע במסגרתה ואף להציג
2 במדויק את מערכת הנתונים, אשר עליהם היא מבוססת...יש להעלות
3 טענת קיזוז בצורה מפורטת וברורה, כדרך שמנסחים כתב-תביעה.
4 דרישת קיזוז בעלמא ועל דרך הסתם אין בה כדי ליצור תשתית מספקת
5 שעליה ניתן לבסס תביעת קיזוז המצדיקה דיון לגופה או הענקת רשות
6 להתגונן"

7 (ע"א 579/85 משה אריאן ואח' נ' בנק לאומי לישראל בע"מ, פ"ד מ (2) 765, 767 - 768
8 ((8.6.1986).

9 בנסיבות אלה, דין הטענה להידחות.

10

11

הסעד הכספי

12 28. כעת יש לדון אפוא בסעד הכספי הנובע מהמצאים המפורטים לעיל.

13 התובע העמיד את הפיצוי החודשי בגין אובדן כושר עבודה על סך של 8,290 ₪. נתון זה לא
14 נסתר בתצהיר הגב' רוט מטעם הנתבעת.

15 בנסיבות אלה, יחושב הפיצוי בשתי תקופות אי הכושר בהתאם לסכומים הנטענים על ידי
16 התובע ובהתאמה לקביעות בפסק הדין.

17

18

אובדן כושר עבודה

19 א. התקופה הראשונה - אובדן כושר עבודה חלקי בשיעור של 50% : כאמור נקבע כי התובע
20 זכאי לתגמולי ביטוח למשך 7 חודשים ובסה"כ 29,015 ₪ ($29,015 = 8,290 \times 7 \times 50\%$)
21 (₪). סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום הגשת התביעה המקורית ועד למועד
22 התשלום בפועל. סכום זה עומד נכון להיום על הסך של 30,535 ₪.

23 ב. התקופה השנייה - אובדן כושר עבודה מוחלט : כאמור נקבע כי התובע זכאי לתגמולי ביטוח
24 למשך 10 חודשים (מחודש מרץ 2017 ועד לחודש דצמבר 2017) ובסה"כ 82,900 ₪.
25 ($82,900 = 10 \times 8,290 \times 100\%$ ש"ח).

26 סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום הגשת כתב התביעה המתוקן ועד למועד
27 התשלום בפועל. סכום זה עומד נכון להיום על הסך של 85,581 ₪.

28



בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 30960-10-15 אלמוני נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט

1 החזר פרמיות

2 בסעיף 63 לתצהירו העמיד התובע את החזרי הפרמיות על סכום של 109,720 ₪. גם נתון זה לא
3 נסתר על ידי הגב' רוט בתצהירה. סכום זה ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מאמצע התקופה שבין
4 הגשת כתב התביעה המקורי ועד היום. סכום זה עומד נכון להיום על הסך של 113,674 ₪.

5

6 סוף דבר

7 29. התביעה מתקבלת באופן חלקי.

8 הנתבעת תשלם לתובע סך של 229,790 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד
9 מועד התשלום בפועל.

10 כמו כן, הנתבעת תשלם לתובע את הוצאות המשפט לרבות אגרת המשפט והוצאות
11 המומחים, ובנוסף שכר טרחת עורך דין בסך של 30,000 ₪. סכומים אלה ישאו הפרשי
12 הצמדה וריבית כדין מהיום או מיום ההוצאה, לפי העניין, ועד מועד התשלום בפועל.

13 זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז – לוד, תוך 45 יום.

14 מתיר פירסום פסק הדין ללא ציון שמו או תמונתו של התובע, או כל פרט מזהה אחר.

15 ניתן היום, ט"ז אלול תשע"ט, 16 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.

16

17

18 רפי ארניה, שופט

19

20

21